

NSP/2021/018

ZAPISNIK 20. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 25. 3. 2021, od 9:00 do 11:35

Lokacija seje: konferenčni klic (Microsoft Teams)

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Boris Bjelica (Banka Intesa Sanpaolo d. d.), Lucija Frlec (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Luka Gabrovšek (Mastercard Europe), Mojca Kunšek (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Barbara Mesojednik (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), Aleksandra Miklavčič (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Simon Steinman (MBILLS d.o.o.), Nataša Tomc Jovović (NLB d.d.), Marko Tretnjak (Zveza potrošnikov Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Matic Dolar (Bankart d.o.o.), Valerija Kunštek (Finančna uprava Republike Slovenije), Aljoša Lovrič Petrič (NETS CEE, d.o.o.), Andrej Rojc (Visa Europe), Aleksander Štefanac (Gospodarska zbornica Slovenije), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije)

Ostali prisotni: Marjan Maček (Finančna uprava Republike Slovenije), Domen Božeglav, Simona Fajdiga, Lara Madotto, Robert Rajšp, Klemen Stegovec in Tina Vehovar Smole (vsi Banka Slovenije)

Odsotni člani: Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Aleksander Kurtevski (Bankart d. o. o.), Davor Lekić (Javna agencija za varstvo konkurence), Marta Mihelin (Finančna Uprava Republike Slovenije), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Paul-Alexandre Raveleau (Odbor za shemo Flik), Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Stanislava Zadravec Capriolo (Združenje bank Slovenije)

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev dnevnega reda 20. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)
2. Letno poročilo NSP 2020
  - Predstavitev letnega poročila NSP 2020
3. Analiza trga plačil v Sloveniji
  - Informacija o izvedenih aktivnostih v zvezi z analizo trga plačil v Sloveniji
4. European Payments Initiative (EPI)
  - Predstavitev European Payments Initiative (EPI)
5. Kriptoimetja in njihova regulacija
  - Naraščanje pomena kriptoimetij in zavzemanja za omejevanje tveganj ter zagotavljanje odgovornega inoviranja na trgih kriptoimetij
6. Razno
  - Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji
  - Predstavitev rezultatov Ankete o zadovoljstvu z NSP

NSP/2021/018

Ad 1)

Potrditev dnevnega reda 20. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

S. Anko je prisotne pozdravil na 20. seji NSP in se jim zahvalil za udeležbo. Žal razmere še vedno ne dopuščajo, da bi seje potekale v prostorih Banke Slovenije. Seja je bila namreč že četrta po vrsti, ki je bila organizirana preko videokonference. S. Anko je vse prisotne pozval, da v zapisniku preverijo zabeleženo prisotnost in po potrebi dopolnijo listo prisotnosti.

Sledila je informacija, da je bila 24. 3. 2021 na javni spletni strani Banke Slovenije objavljena nova številka E-novic NSP. Ker člani NSP tokrat niso prispevali nobene tematike za rubriko Člani NSP poročajo, jih je v nadaljevanju S. Anko ponovno povabil k aktivnem sodelovanju, saj lahko deležniki, zastopani v NSP, z objavo svojih prispevkov v E-novicah poskrbijo, da se tudi širša zainteresirana javnost seznaní z njihovim delom na področju plačil.

S. Anko se je v nadaljevanju dotaknil tudi javnega dogodka na temo digitalnega evra, ki je v obliki telekonference potekal 18. 3. 2021. Na javni dogodek so bili povabljeni vsi člani in namestniki članov NSP, dogodek pa je bil tudi sicer deležen pozitivnega odziva s strani javnosti in medijev. V Banki Slovenije bomo tudi v prihodnje sodelovali pri aktivnostih, ki se na področju morebitne izdaje digitalnega evra izvajajo v okviru Evrosistema, o vsem dogajanju pa bomo člane NSP obveščali na prihodnjih sejah NSP.

Sledila je informacija, da je bil Zapisnik 19. seje NSP potrjen in objavljen na spletni strani Banke Slovenije. Na zapisnik smo prejeli nekaj pripomb, ki so bile v celoti upoštevane. Nadalje je sledil pregled realizacije vsebinskih sklepov. Oba vsebinska sklepa 19. seje sta bila realizirana:

- i) v okviru točke Takojšnja plačila, da *Združenje bank Slovenije (ZBS) do naslednje seje NSP pripravi celovit odziv na problematiko obvladovanja tveganj pri takojšnjih plačilih, povezanih s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, in ga naslovi na Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja ter z odzivom ZBS seznaní NSP: Banka Slovenije je 28. 1. 2021 s strani ZBS prejela dopis »AML in takojšnja plačila«, s katerim je 1. 2. 2021 Sekretariat NSP seznanil člane NSP.*
- ii) v okviru točke Razno – Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji, da *Sekretariat NSP do naslednje seje NSP pripravi predlog nadaljnjih aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji: Sekretariat NSP je 22. 3. 2021 članom NSP poslal dopis »Predlog nadaljnjih aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji«, vsebina dopisa pa je bila bolj podrobno predstavljena pri točki Razno – Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji.*

Z zamikom je bil realiziran tudi sklep, ki je bil sprejet že na 17. seji NSP:

- iii) v okviru točke Letno poročilo NSP 2019, da *ZBS na Banko Slovenije naslovi pismo s podrobno opisano problematiko sprejetja Zakona o elektronski identiteti in storitvah zaupanja (ZEISZ). Banka Slovenije prouči, na kakšen način bo to pobudo naslovila na Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za finance, s ciljem, da je to čim širša pobuda, ne samo ZBS in/ali Banke Slovenije, temveč da je v ozadju konsenz vseh oz. večine*

NSP/2021/018

deležnikov v NSP: Banka Slovenije je 18. 12. 2020 s strani ZBS prejela predmetni dopis z namenom seznanitve članov NSP z vsebino dopisa ter v morebitno podporo. Ker je bil dopis poslan šele decembra 2020, ko je bil predlog ZEISZ že v fazi medresorskega usklajevanja in podaja mnenj in morebitnih pripomb s strani zainteresirane javnosti ni bila več mogoča, smo v Banki Slovenije sprejeli odločitev, da člane NSP s predmetnim dopisom zgolj seznanimo.

Sklep 1: *NSP se je seznanil z realizacijo sklepa 17. seje NSP in z realizacijo sklepov 19. seje NSP.*

Sledila je predstavitev predloga dnevnega reda 20. seje NSP, pri čemer je bila točka Razno dopolnjena s podtočko Predstavitev rezultatov Ankete o zadovoljstvu z NSP.

Sklep 2: *Udeleženci so potrdili dnevni red 20. seje NSP.*

Ad 2)

Letno poročilo NSP 2020

L. Madotto je predstavila Letno poročilo NSP za leto 2020. Ker je bilo leto 2020 zaznamovano s pandemijo COVID-19, smo v NSP prilagodili način dela in se preusmerili na digitalne kanale ter tako izvedli tri videokonferenčne seje NSP, junija pa je bila izdana nova številka E-novic. V Letnem poročilu NSP 2020 je poudarjena dinamika dogajanja na evropskem trgu plačil, kot ključne aktivnosti pa so izpostavljene: organizacija javnega dogodka Odprto bančništvo, ki je bil namenjen predvsem razpravi o različnih vidikih razvoja in odprtih vprašanjih na področju odprtega bančništva, pridobitev nepovratnih sredstev s strani Evropske komisije za financiranje projekta izvedbe analize trga plačil v Sloveniji ter skrb za redno obveščanje članov o dogajanjih na trgu plačilnih storitev ter v institucijah EU.

S. Anko je v nadaljevanju izpostavil obstoj navezne okoliščine NSP z evropskimi telesi. Banka Slovenije, kot predsedujoča NSP, je namreč aktivna v telesih Evropske centralne banke in Evropske komisije. V telesih slednje je aktivno tudi Ministrstvo za finance, ki je hkrati tudi deležnik NSP. Banka Slovenije tako lahko v telesih EU zastopa stališča NSP, obenem pa članom NSP nudi povratne informacije o dogajanju v institucijah EU.

V razpravi, ki je sledila, smo prejeli pripombo na Letno poročilo NSP 2020. B. Bjelica je predlagal dopolnitev točke 2.4. Letnega poročila NSP 2020 z informacijo, da so slovenske banke in hranilnice dosegljive za prejemanje takojšnjih plačil, saj so članice plačilnega sistema za takojšnja plačila BIPS, ki ga upravlja družba Bankart d. o. o. Nekatere izmed njih pa v okviru spletnih in mobilnih bank omogočajo tudi izvrševanje takojšnjih plačil na transakcijske račune, odprte pri slovenskih ponudnikih plačilnih storitev.

Sklep 3: *Sekretariat NSP ustrezno dopolni točko 2.4. Letnega poročila NSP 2020 ter dopolnjeno verzijo Letnega poročila NSP 2020 pošlje članom NSP v potrjevanje v pisnem postopku.*

NSP/2021/018

Ad 3)

Analiza trga plačil v Sloveniji

S. Fajdiga je uvodoma poudarila pomen izvedbe analize trga plačil v Sloveniji (analiza) tako za nadaljnje delovanje NSP kot tudi za razvoj slovenskega trga plačil. Izsledki analize bodo služili kot osnova za razrešitev izzivov, s katerimi se srečujejo deležniki, zastopani v NSP, in ki izvirajo med drugim tudi iz nezadostnega poznavanja pričakovanj uporabnikov na področju plačevanja.

Kot so bili deležniki, zastopani v NSP, že seznanjeni, je bil projekt analize potrjen za financiranje s strani Evropske komisije. V prijavi smo ves čas sledili ciljem, namenu ter vsebini analize, kot izhaja iz usklajenega in potrjenega koncepta analize. Da pa bo analiza izvedena skladno s pričakovanji NSP, smo oblikovali Posvetovalno skupino NSP, ki je sestavljena iz deležnikov NSP, ki bodo uravnoteženo zastopali deležnike plačilnega trga v Sloveniji. Posvetovalno skupino sestavljajo predstavniki: Banke Slovenije, Združenja bank Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Zveze potrošnikov Slovenije, Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve in Mbills d.o.o.

S. Fajdiga je še pojasnila, da bo uvodni sestanek z izbranim izvajalcem, na katerem bodo podrobneje določeni obseg, časovnica in metodologija izvedbe analize, predvidoma izveden v juniju 2021. Na tem sestanku je poleg izvajalca, predstavnikov Evropske komisije in predstavnikov Banke Slovenije, kot nosilke projekta, predvidena tudi udeležba članov Posvetovalne skupine NSP. V ta namen bo Banka Slovenije proti koncu maja oziroma na začetku junija 2021 sklicala tudi prvi sestanek Posvetovalne skupine z namenom uskladitve stališč glede izvedbe projekta analize.

S. Anko je v nadaljevanju izpostavil, da cilj analize ni le pregled obstoječega stanja na trgu plačil in identifikacija razlogov zanj, temveč tudi, na podlagi izsledkov analize, oblikovanje strategije ter načrta aktivnosti za implementacijo strategije, ki bosta predstavljala temelj za povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti trga plačil v Sloveniji.

Sklep 4: NSP se je seznanil z aktivnostmi glede analize trga plačil v Sloveniji.

Ad 4)

European Payments Initiative (EPI)

L. Madotto je uvodoma predstavila European Payments Initiative (EPI). Najprej je predstavila ozadje nastanka EPI – razdrobljenost evropskega trga plačil. Večina domačih rešitev za plačila, ki temeljijo na plačilnih karticah in takojšnjih plačilih, namreč ne deluje čezmejno. Potrošniki nimajo izbire in se v veliki meri poslužujejo plačilnih kartic mednarodnih kartičnih shem, kar povzroča odvisnost evropskega trga plačil od neevropskih ponudnikov plačilnih storitev. Razen rešitev nekaterih velikih svetovnih igralcev, praktično ni rešitve za elektronska plačila, ki bi jo lahko uporabljali po vsej Evropi za plačevanje v trgovinah in pri spletnih nakupih.

NSP/2021/018

Junija 2020 pa je prišlo do spodbudne spremembe. Skupina večjih evropskih bank je napovedala razvoj nove vseevropske plačilne rešitve EPI. Evropska komisija in Evropska centralna banka sta pobudo že od samega začetka politično podpirali. Cilj EPI je oblikovanje vseevropske, celovite plačilne rešitve, ki bo omogočala različne možnosti uporabe, in sicer v obliki (fizične) plačilne kartice ali digitalne denarnice, prek katere bo mogoče izvrševanje kartičnih plačil in kreditnih plačil SEPA. Rešitev naj bi bila na voljo tako v segmentu potrošnik-trgovec za plačevanje na fizičnih in spletnih prodajnih mestih kot tudi samo med fizičnimi osebami. EPI bo predvidoma na voljo leta 2022.

S. Anko je v nadaljevanju poudaril pomen mrežnih učinkov pri plačilih – če bo plačnik imel možnost plačevanja z novimi rešitvami za plačevanje, bo povpraševanje po takih rešitvah naraščalo, v nasprotnem primeru pa bo taka rešitev po vsej verjetnosti ugasnila že v izhodišču. V razpravi, ki je sledila, je več deležnikov pozdravilo EPI. M. Dolar in N. Tomc Jovović sta ob tem izpostavila, da je pomembno, da bo EPI zagotovila enotne standarde za plačila. M. Dolar je poudaril, da je eden izmed razlogov za nastanek slovenske sheme za takojšnja plačila Flik ravno pomanjkanje standardizacije za plačila na prodajnih mestih. Da bi uporabnikom Flika v prihodnosti omogočili tudi čezmejno izkušnjo, se je družba Bankart d. o. o. pridružila združenju European Mobile Payment Systems Association (EMPSA), ki proučuje možnost zagotovitve interoperabilnosti med ponudniki mobilnih rešitev v Evropi.

Sklep 5: NSP se je seznanil z aktualnimi informacijami glede European Payments Initiative (EPI).

Ad 5)

Kriptoimetja in njihova regulacija

K. Stegovec je predstavil razvoj kriptoimetij. Izpostavil je, da kriptoimetja 1. generacije, kot je Bitcoin, ne izpolnjujejo osnovnih lastnosti, ki jih pripisujemo denarju, njihova omrežja pa pogosto povezujemo s številnimi neučinkovitostmi. Ne glede na to se je na podlagi tehnologije veriženja blokov oz. tehnologije razpršene evidence, ki jo je uvedel Bitcoin, začel hiter razvoj trgov kriptoimetij. Omrežja 2. generacije kriptoimetij omogočajo poleg opravljanja plačilnih transakcij tudi ustvarjanje in izvrševanje pametnih pogodb, ki so temelj za številne inovacije na trgu kriptoimetij (npr. razvoj decentraliziranih finančnih platform, izdaja stabilnih kovancev). Omenil je tudi stabilne kovance, ki so danes namenjeni predvsem pospeševanju trgovanja na trgih kriptoimetij, bi pa lahko globalni stabilni kovanci, ki bi jih v prihodnosti izdala velika tehnološka podjetja, predstavljali resno alternativo obstoječim plačilnim rešitvam.

Množična uporaba kriptoimetij (predvsem za namene plačevanja) lahko vodi k številnim sistemskim tveganjem, zato so se po najavi izdaje globalnih stabilnih kovancev pospešili naporji za ustrezno in učinkovito regulacijo kriptoimetij. Na ravni EU tako trenutno nastaja enotna pravna podlaga, Uredba o trgih kriptoimetij, ki bo med drugim uvedla enotne zahteve za izdajo kriptoimetij in upravljanje storitev v zvezi s kriptoimetji, razmejila pristojnosti nacionalnih in evropskih pristojnih organov v povezavi z izdajo dovoljenj in izvajanjem nadzora nad izdajatelji kriptoimetij in ponudniki storitev v zvezi s kriptoimetji ter vodila k preprečevanju manipulacij na trgih kriptoimetij.

NSP/2021/018

Sklep 6: NSP se je seznanil z informacijo glede naraščajočega pomena kriptometij ter z informacijo glede aktivnosti, vezanimi na omejevanje tveganj ter zagotavljanje odgovornega inoviranja na trgih kriptometij.

Ad 6)

Razno

- Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji

L. Madotto je uvodoma predstavila dosedanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji. Tematika je bila prvič predstavljena na 18. seji NSP, ko sta A. Mejač Krassnig in L. Gabrovšek predstavila rezultate raziskav, ki so jih pri družbi Visa Europe in pri družbi Mastercard Europe izvedli na temo boja proti sivi ekonomiji. V tem kontekstu sta poudarila velik pomen in prednosti, ki jih v boju proti sivi ekonomiji predstavljajo digitalna plačila. V. Kunštek pa je pojasnila, kakšne ukrepe izvaja Finančna uprava Republike Slovenije v boju proti sivi ekonomiji (preventivni ukrepi in nadzorne funkcije). Na 19. seji NSP je M. Maček, vodja Sektorja za finančni nadzor pri Finančni upravi Republike Slovenije, celovito predstavil problematiko boja proti sivi ekonomiji ter izpostavil nekatere izzive, s katerimi se v boju proti sivi ekonomiji srečujejo na Finančni upravi Republike Slovenije. Na podlagi njegove predstavitve smo na 19. seji NSP sprejeli sklep, da Sekretariat NSP do 20. seje NSP pripravi predlog nadaljnjih aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji. Kot realizacijo predmetnega sklepa smo v Sekretariatu NSP na člane NSP naslovili dopis, v katerem smo med drugim predlagali ustanovitev ožje delovne skupine NSP za obravnavo sive ekonomije v kontekstu plačil in plačevanja.

V razpravi, ki je sledila, so sodelovanje v delovni skupini potrdili vsi deležniki, ki smo jih v Sekretariatu NSP prepoznali kot ključne deležnike, ki bi lahko s svojim znanjem in izkušnjami aktivno sodelovali v delu delovne skupine: Finančna uprava Republike Slovenije, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, MasterCard Europe in Visa Europe. Kot ključnega deležnika smo v Sekretariatu NSP prepoznali tudi Ministrstvo za finance, ki pa zaradi odsotnosti svojega predstavnika na seji sodelovanja v delovni skupini ni potrdilo. Svojo pripravljenost za sodelovanje je izrazila tudi Uprava Republike Slovenije za javna plačila.

Sklep 7: NSP je potrdil oblikovanje Delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji v naslednji sestavi: Finančna uprava Republike Slovenije, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, MasterCard Europe in Visa Europe. K sodelovanju v delovni skupini Sekretariat NSP povabi tudi Ministrstvo za finance. Delovna skupina bo delovala pod vodstvom Banke Slovenije, Sekretariat NSP pa bo zagotavljal vso potrebno logistično podporo.

- Predstavitev rezultatov Ankete o zadovoljstvu z NSP

S. Anko je povzel tri vsebinske pripombe oziroma predloge, ki smo jih prejeli kot odziv na anketo o zadovoljstvu z NSP, ki je bila predhodno izvedena med člani NSP z namenom pridobitve informacij o tem, ali NSP deluje v skladu s pričakovanji deležnikov:

NSP/2021/018

- i. glede predloga, da bi bilo bolj učinkovito, če bi bile seje tematske, krajše in pogostejše, je S. Anko izpostavil, da imamo v letošnjem letu plan izvesti štiri seje, če se bo pa izkazala potreba po dodatnih tematskih sejah, bomo le-te izvedli;
- ii. glede mnenja, da je vloga NSP pogosto informativno-izobraževalna in da bi bilo bolj učinkovito pogosteje ustanavljati tematske delovne skupine, je S. Anko poudaril, da je izjemno pomembno, da na sejah NSP člane seznanjamo z novostmi na področju plačevanja, saj večini deležnikov, zastopanih v NSP, plačila ne predstavljajo glavne dejavnosti. Glede tematskih delovnih skupin pa je S. Anko izpostavil, da bosta v letošnjem letu aktivni vsaj dve delovni skupini NSP (Posvetovalna skupina NSP ter pravkar oblikovana Delovna skupina za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji). V kontekstu delovnih skupin bomo v NSP sledili načinu delovanju Odbora za plačila malih vrednosti v evrih (angl. Euro Retail Payments Board; ERPB), ki se sestaja dvakrat letno, ima pa aktivne delovne skupine, ki tekom leta delajo na konkretnih izzivih;
- iii. glede mnenja, da bi lahko NSP deloval učinkoviteje, če bi imeli člani dovolj visoka pooblastila za zastopanje stališč institucij, ki jih v NSP zastopajo, pa je S. Anko izpostavil, da Banka Slovenije že danes pričakuje, da so v NSP imenovani člani, ki so v posamezni instituciji pooblaščenici za zastopanje njenih stališč.

Sklep 8: NSP se je seznanil z rezultati Ankete o zadovoljstvu z NSP.

Naslednja seja NSP bo predvidoma junija 2021.

Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, 15. 4. 2021.